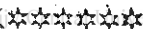

Nro. 14.

**A' FELS. CSÁSZAR, ÉS AP. KIRÁLY
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

Indult Bétsből Kedden Augustus 18-ik napján 1812-dik
esztendőben.

B é t s.

Gróf *Vasonykői Zichy Ferentz* Úr **Éő** Ex.ja,
Csász. Kir. Kamarás és Valóságos Titkos Taná-
tsos, a' Leopold Rendjének Nagy - Keresztes tag-
ja, Magyar Országnek Fő Pohárnokja, N. Vesz-
prém Vármegye Fő Ispánja, életének 64 dik esz-
tendéjében a' folyó Aug. 8-dikán itt Bétsben ki-
múlt a' világból.

Török Birodalom.

Már nintsen többé kétség a' Török és Orosz
udvarok között való békesség eránt, minthogy
annak *ratifikáció* által lett megerősítettése Jul.
19-dikén *Bukarestben* közönségesen kihirdettetett.
A' feltételek közzül azonközben most csak azok
tételtek közönségessé, a' mellyek az Oláh tar-

mányokat illetik, t. i. a' közös határ, *Bukkoviánától* fogva ennek a' Dunába való szakadásáig a' *Pruth*, ezen alól pedig a' Fekete tengerig, a' Dunának bal ága leszen, úgy mindazáltal, hogy az Oroszoknak szabad leszen a' *Pruth* vizéig fegyveres hajóval is járni a' Dunán. Oláh ország és Moldvának egy része, három hónapok alatt adattatnak vissza, a' melly 3 hónapok alatt az Orosz seregek ott minden adót kedvek szerint szedhetnek. fel: a' *Porta* ellenben azután két esztendeig semmi adót nem kíván a' vissza kapott tartományoktól. — A' még itt lévő kevés Orosz seregek Jul. 28-dikától fogva a' *Dniester* felé vették útjokat sietséggel.

D á n i a.

A' *Párisi* újságok szerint így írtak *Koppenhágból* Julius 25-dikén. Nállunk hadakozásról beszéllenek. *Norvégiát* és *Seelandia* szigetét fenyegetni kezdette az ellenség. Itt ilyen-napi parantsolatot hirdettetett - ki a' Király: — „Mint-hogy azok a' tudósítások, mellyek hozzánk érkeztek, szükségessé teszik, hogy a' minket fenyegető megtámadtatásoknak vissza verésire ármádát gyűjtsünk össze: erre nézve rendeljük, hogy haladék nélkül 28 Batalionok, 38 Svadronok, és 96 ágyú gyűljenek össze, és *Rothschild*'s *Lethra* között szálljanak táborba.“ — Kikötőhelyünknek bástyáira és sántzaira ágyúk szegezettek - ki. A' szigetnek minden partjai felé siető parantsolatok küldettek - el.

Nagy Britannia.

A' *Párisi* Monitör ezeket hirdeti a' Londoni levelekből; — „A' Svétziai levelek szerint úgy látszik, hogy a' *Sándor* Császár tanácsosai

között nincs egyesség; azt mondják, hogy *Barklay de Tolly* a' ministerséget letenni akarja, 's helyébe *Bennigsen* fog következni. Lord *Cathcart*, a' ki mint Anglus Követ az Orosz udvarhoz rendeltetett, oda Julius' 29-dikén elevezett. Egyenesen az Orosz fő hadi szállásra fogja venni útját. Azt mondják, hogy egy Katona-Stáb is van véle, a' melly ott most igen jó szolgálatot tehet. Az Orosz udvar *Novosilczow* urat rendelte a' maga Londoni Követjévé, a' ki ide minden órán meg fog érkezni. Az Orosz Országlosszék kihirdette, hogy minden Angliai portéka, a' melly az Orosz birodalomban sequeráltatott, az alól felszabadítatik. — A' Páának Fontenai-bauba lett érkezése felől úgy gondolkozik a' közönség, hogy az, az ő Napoleonnal való meg egyezésének munkába lejendő vétetethetését illetheti. — *Kadikra* Jul. 5-dikén még hányta bizonyos időkbén az ellenség a' bombikat. Gen. *Ballasteros* Andalusiában ismét készült, hogy a' Frántziákra üssön. — Az Angliai Régens Hertzeg, a' *Clarencei* Királyi Hertzegtől kísértetve, az Angliai Napnyúgoti Grófságoknak megjárásokra szándékszik menni. — A' *Svéziából Londonba* érkezett tudósítások Jul. 19-dikéig terjedtek; ekkor minden hajók le voltak a' Svétziai kikötőhelyekben tartóztatva, egynek sem volt szabad kiveezni.

Julius 30-dikán bérekesztette a' Régens Hertzeg' nevében a' Fő Cancellarius a' Parlamentom' üléseit. Az alsó ház' tagjai meghívattak, hogy jelenyenek meg délutáni 4 óra tájban a' felső ház' szalájában, a' hol felolvasta előitök a' Fő Cancellarius a' bérekesztő beszédet. Ezen be-

szédnek rövid foglalatját e'képpen adta ki a'
Monitör: —,

„Ő Királyi Hertzegsége a' Király' betegsége felől mély bánkódással emlékezik. Fájlalja, hogy a' Parlamentomnak mostani üléseit egy szomorú történet miatt bé kell záratni (Itt a' Perceval megölettetésit érti a' Princz). Megköszöni azt a' buzgóságot és álhatalatosságot, mellyel a' Parlamentomi két házak a' magok kötelességeiket telyesítették. Bizonyossá teszi a' Parlamentomot, hogy azon köszönettételben, mellyet ezek *Wellington* eránt, azért a' buzgóságért és böltsességért, mellyel ő a' fél szigeten való hadakozást folytatja, mütattak, maga is telyesrészt veszen. Köszöni a' Parlamentomnak azt a' segedelmet, melly szerént őtet abba az állapotba helyheztette, hogy ezt a' félszigeten való hadakozást folytathassa. Minthogy az északi hadakozás megújított, reméni ő K. H.ge, hogy a' Parlamentom eszközöket fog szerezni arra, hogy az ebbe elegyedett Hatalmasság az ő K. H.ge ált. felvállaltatott kötelezéssekkel megegyezőleg segítettethessék. Bánkódva szemléli ő K. H.ge azt a' háborús tekintetet, mellyet az Amerikai Státusok nem régen felvettek, azzal hízelkedvén magának tsakugyan, hogy az ezekkel való békesség még helyreállíttathatik: azonban, ha tsakugyan megtalálnak ezen Státusok az ő mostani kívánságaik mellett maradni, ő K. H.ge telyes számot tart ahhoz, hogy a' Parlamentom őtet abba az állapotba helyhezteti, hogy a' birodalom javát és méltóságát minden lehető módon megoltalmazhassa. Ő K. H.ge köszöni az alsó haz' tagjainak, hogy ily hamarsággal való se-

gedelmeket határoztak, 's midőn egy felől sajnálja azt, hogy új terhekre légyen szükség, más felől oly reménségtől táplálatik, hogy a' jelentévfő hadakozásbéli állhatatosságnak leg sze-
rentsésebb resultatumai lesznek. A' mánufak-
túrás vidékeken kiütött zenebonákért leg nagyobb
bánkódását jelenti, nagyon megelégedvén más-
felől azzal a' buzgósággal, mellyel a' Parla-
mentum ezeknek indító okait megvizsgálta, és
ezeknek elhárítatásokra 's a' bűnösöknek meg-
büntettetésekre alkalmas eszközöket vett elé.
Végezetre reménli ő K. H.ge, hogy a' tagok a'
magok hazájokba megérkezvén, ott a' törvények
eránt engedelmességet, 's azon *Constitutio* eránt,
melytől a' birodalom' ditsőssége 's boldogsága
ily régólta függ, hajlandóságot terjesztenek el.

Hadi Történetek.

A' 8-dik hivatal szerént való tudósítás. —
Glybokie Julius' 22-dikén : —,

„A' Hertzeg *Bagration* ármádája 4 gyalog
osztályokból, mellyek valami 22 vagy 24 ezer
emberekre telnek, 6 ezer Kozákokból, a' kik
Generális Platow által vezéreltetnek, 's valami
4 vagy 5 ezer egyébféle lovasokból áll. Még
két Osztályok hozzá tsatólni akarták magokat,
hanem az útat *Pinshnél* bészárattatva találván
magok előtt, vissza tértek *Volhynia* felé. —

„A' *Julius*' 10 dikén *Romanow* mellett (mi
ezt a' nem hivatal szerént való tudósítások után
Mirnek írjuk vala) történt verekedésekben, Lo-
vas *Generális Rosniéky* elvesztett 600 embereket;
Stábtisztet égyet sem. Erössíti Gen. *Rosniéky*,
hogy az ő emberei az Orosz Gen. Gróf *Pahlen*,
's *Oberster Adrianow* és *Jesowaysky* holt teste-

ikre rá esmértek. Hertzeg *Schwarzenberg* Jul. 12-dikén a' *Pinsky* jó tanyát elfoglalta. Tizenkét Austriai Huszárok 46 Kozákokat megtámadván, 's néhány órákig kergetvén, 6-tot elfogtak közzülök. Az Austriai ármáda akkor *Minks* felé folytatta útját. Generális *Regnier* vissza tért *Slonim* felé, hogy a' Warschaui Hertzegságet fedezze, és a' *Vollinia* felé vissza tért két Orosz Osztályokat szemmel tartsa. Kapitány *Vandois* 50 lovasokkal egy ágyúzó tsapatra találván, 6 tisztet, 200 ágyúzót, 300 kotsist, és 800 igen szép ágyúvonó lovakat elfogott. Az embereket, lovakat, nyergeket az egyéb azokhoz való készületekkel együtt elhozta; a' mit el nem hozhatott felégette. —

„Hertzeg *Bagratiön* az útját *Bobruysk* felé is elzárattatva találván, 15 mérfölddel lejjebb került *Mozyr* felé. Gen. *Grouchy* egy kitsapást téven, 200 Orosz múnázókat 8 tisztekkel egyetemben fogságra hozott. Gen. Báró *Colbert* Jul. 13-dikán *Orszóba* bémenvén, ott véghetetlen magazinumokat talált. Egy Orosz tisztet *Sándor Császár Orszóba* küldvén, hogy onnét a' magazinumokat elvitettesse, elbámúlt, hogy már ott találta a' Frantziákat. Ez a' tiszt a' nálla lévő frásokkal egyetemben elfogastatott. —

„Míg a' *Bagratiön* ármádája ily módon kergettetett 's minden plánnumai e'képpen megelőztettek, és ő a' nagy ármádától ily megszire elszakasztatott, ez az alatt magát egész a' *Dünáig* vissza vonta, a' melly közben Gen. *Sebastiani* Jul. 14-ikén az ellenség' hátúl menő tsapatját üzvén, 500 Kozákokat megszalasztott, és *Drujába* bémént. Marschal *Oudinot* 13-dikban *Dünaburg* felé elő

nyomúlván, az ellenségnek sok szép tábori kunyhóit elégette, az erősségről rajzolatot készített, magaziumokat is égettetett fel, 's 150 embereket elfogván, mind ezek után *Druja* felé fordította seregeit. A' Jul. 15-dikén még *Dryssában* 110 vagy 120 emberekből álló Orosz armáda eszébe vevén, hogy a' mi kevés lovasságunk nem jól vigyáz, a' Dünán hidat tsinált, és 5000 gyalogokból és 5000 lovasokból álló sereget a' víz bal partjára által küldött, 's Generális *Sebastianit*, minekelőtte ez az ellenség' szándékából valamit eszébe vett volna, megtámadta, egy órányi távolságra vissza nyomta, 's néki 100 hóltakból, sebesekből, és elfogattattakból álló vesztest okozott, kik között egy Vadász Kapitány és Hadnagy is találatnak. Brigadéros Generális *Geniest*, minekutánna halálos sebet kapott, hasonlóképpen elfogattatott. —

„Az Orosz sereg Jul. 18-dikán *Dryssánál* a' maga sántzait, a' mellyek 12 föld bástyákból (redout) állottak, oda hagyta. A' föld bástyákat, mellyek pallisadákkal (körül vert ágasokkal) voltak megerőssítetve, fedett utak foglalták özsze, 3000 ölnyre terjedtek ki, 's két szárnyokkal a' *Düna* partjához támaszkodtak. Ezen erősség esztendei munkába került; mi ezt már széllyel hánytuk; az ebben lévő véghetetlen magazinumok felégettettek vagy a' vízbe hanyattattak. —

„Maga *Napoleon* Császár 19-dikben *Wisepkben*, Gróf *Nansouty Polockkal* által ellenben volt. Jul. 20-dikán a' Nápolyi Király a' *Dünán* által menvén, lovasságával annak jobb partját elborította. Az Oroszoknak a' mi általmenetelünk ellen tett minden előre való készületeik hí-

jába valók voltak; magazinumaik, mellyeket három esztendőök alatt gyűjtöttek nagy költséggel, oda lettek. Olyan erősségeik találtattak, melyeken, a' lakosok' mondása szerént, 6000 munkások egy esztendőtől fogva dolgoztak. Mi nem tudjuk miképpen hízelkedhettek az Oroszok magoknak azzal, hogy mi őket az ő sántzokkal körül vett lógereikben fogjuk megtámadni. Seregeink minden felől útban vannak azon *Ulla* nevű kis víz felé, a' melly és egy kis tsatorna a' Dünát, a' Dnieperrel és így a' Balticum tengert a' F-kelet tengerrel öszsze tsatólják. Ez szerént hatalmunkban van már ezen két tengerek' közösülésének pontja. Az ellenség a' maga mozdulásai közben bagázsiját semmivé tenni, 's artilleriáját és fegyvereit a' vízbe hányni iparkodott. Minden, a' ki Lengyelnek nevezi magát arra használta az Oroszok' sebes hátrálását, hogy őket oda hagyván az erdőkben elrejtette magát a' Frantziáknak megérkezésekig. Azon Lengyeleket, kik az Oroszoktól e képpen elszöktek, 20,000-re lehet számlálni. —

„Marschal *Viktor* a' Wistula felé közelget a' 10 dik ármárával; Marschal *Augereau* útban van Berlin felé a' 11-dik ármárának általvételére. Az *Ulla* és *Düna* között lévő föld igen szép; a' termés igen gazdag; sok helyen taláttatnak szép kastélyok és klastromok; tsak *Glybokie* nevű kised mező városban (a' hol mostanság volt a' Frantzia nagy ármáda' fő hadi szállása) két klastromok taláttatnak, mellyek közzül minde-nyikbe meg fér 1200 beteg.

(Ezek a' hivatal szerént való tudósítások Párisban, és így sokkal későbbre jönnek ki, mint

egyéb közönséges és nem hivatalos tudósításaink; következésképpen olyan dolgokat is foglalnak gyakran magokban, mellyek felől már emlékeztek a' nem hivatalos tudósítások: tsakugyan ki kell nekünk még is adnunk ezeket a' hivatalos tudósításokat is, minthogy ezekben hitelesen, és gyakran megjobbítva, megigazítva, 's más környűlállásokkal fordulnak elő a' már említett dolgok. Egy szóval, ezek hivatal szerént való tudósítások). —

A' mi nem hivatal szerént való tudósításaink már egész Augustus' kezdetéig terjednek, és napenként fontosabbak kezdenek lenni. *Willndből* eképpen írtak Aug. 3-dikán: —,

„A' nagy ármáda' előre való haladását illető tudósítások egymásra halmazódnak hitel-felett való módon, és minden közönséges várakozást fellyül haladnak. Az itt következő tsupa igazságok, a' jövendő történeteknek széles mezejekre mutatnak! —

„Az Orosz ármáda, a' Szövetségeseeknek sebese előnyomulások által két részre szakasztatván, annak sokkal nagyobb része a' Hadiminister *Barklay de Tolly*' vezélése alatt magát a' Dünához vissza vonván, úgy látszott, hogy ezen víznek védelmezésire legyen határoztatva, a' másik és kisebb része pedig a' H. *Bagration* vezérlése alatt a' déli tartományokra nyomattott-le. A' Frantziák' nagyobb ereje a' *Dana* felé közelgetvén, az alatt, míg némelly tsapatjaival a' víz' bal partjáról Rigát és Dünaburgot fenyegette, *Dryssát* magok az Oroszok oda hagyták, 's a' Nápolyi Király leg kisebb akadályoztatás

nélkül által ment a' vízen. Maga a' Császár azonközben *Witepsk* felé rendkívül való sebességgel előnyomulván, Julius 26-dikán és 27-dikén bé érte a' szélsőbb Orosz tsapatokat, 's azokat ezen két napok alatt, azoknak feles ágyúkból és emberekből álló vesztesékekkel vissza nyomta; 28-dikban éjjel *Witepsket* magát is oda hagyták az Oroszok, és azt az utánnok nyomuló Francia isoportok elfoglalták, a' hol *Napoleon* Császár maga csak két órát töltvén, sietséggel utána nyomult az Oroszoknak, a' kik útjokat *Smolensko* felé fordították vala. Ugy látszik, hogy ezen pont (*Smolensko*) lett volna arra határoztatva, hogy ott a' Napnyúgoti első és második Orosz ármádák magokat össze tsatólják. —

Jul. 28-dikán azon iparkodott *H. Bagration* hogy *Mohilewbe* juthasson, gyaníthatóképpen azért, hogy ott akart a' *Dnieperen* által költözni; két Orosz Osztályok egész nap verekedtek: de csak ugyan megakadályoztatták őket feltett czéljokban a' *M. Davoust*' seregei, 's két Generálisokból, néhány ezer hőltakból és sebesebből álló veszteséssel vissza nyomták. Míg ezek történtek, az Orosz ármáda *Dünaburgból* magához hívta az őrző seregnek egy részit — *M. Magdonald* pedig élt az alkalmatossággal — *Dünaburgra* réá ütött — és azt Julius' 30-dikán réárohanás által elfoglalta. Már csak *Riga* van a' *Düna* jobb partján az Oroszok' birtokában; rajta kívül az egész vizet, a' szövetségesek hírják. De csakugyan a' *Riga* vívására kívántató ostrom ágyúk is által jöttek már a' *Niemen* vizén. —

„Marschal *Davoust* még mind a' *H. Bagration* ármádája ellen dolgozik. A' Gen. *Kenguer*

seregei az Austriai ármádával együtt a' magok mostani fekvésekhez képpest a' *Warschauer* Hercegséget fedezik, és *Volhyniát* fenyegetik. A' H. *Schwarzenberg* fő hadi szállása Jul. 28-dikán *Nieswieczben* volt. *Witepskben* úgy értették, hogy *Sándor* Császár onnét *Moskauba* ment.

Warschau, Augustus' 4-dikén: — „Itt az a' hír-terjedett-el, hogy a' múlt hónap' vége felé (28-dikban) a' *Dnieper* partján *Mohilew* és *Rohaczew* között, a' H. *Bagratiön* és H. *Eckmül* (*Davoust*) ármádiáik között, nevezetes verekedés történt volna, melyben az ellenségnek néhány ezer emberei elfogattattak 50 ágyúkkal egyetemben. Azt is hozzá adják ezen hírhez, hogy *Sándor* Császár oly czélzással, hogy a' vezérleése alatt lévő ármádának a' H. *Bagratiön* ármádájával való összsztatoltatását könnyebb tegye, annak bal szárnyát *Smolensko* felé kiterjesztette, de a' melly útazása közben az ő hátúljáró lovasága a' Nápolyi Király által szünet nélkül üldözött, és sokat vesztett. (Ezen *Warschauer* levél megegyez a' fellyebb előadatott *Willnai* tudósítással).

Dresda, Augustus' 5-dikén: — „Egy tiszt, ki a' 7-dik ármáda fő hadi szállásáról Jul. 31-dikén indúlt-el, azt a' tudósítást hozta ide, hogy Gen *Klegel*, a' ki Jul. 27-dikéna az Orosz *Genevális* *Tormasow* serege ellen, egy Szakszoniai brigádjával *Kobryn* mellett (a' *Warschauer* Nagy Hercegség' határától nem messze) álló tányánkat védelmezte, 10 órányi vitéz ellentállás után magát megadni kénytelenített és fogságra esett. A' 7-dik ármáda, mellyhez ez a' Szakszoniai brigáda is tartozott, *Rosannában* (*Slonimon* innét)

tartott nyugvó napokat, azon lévén, hogy Augustus' 3-dika felé *Slonim* mellett az Austriai segítő seregekkel magát össze tsatolja, 's azután az ellenség ellen ismét előre nyomúljon. A' fő vezér Gen. *Regnier* ilyen hirdetés által tudósította a' Szakszoniai seregeket a' nevezett brigadának elfogattatása felől: —,

„*Hadi parantsolat. Költ Rosannában*
Jul. 30-án, 1812. —

„Fő vezér Generális *Regnier* hírvül adja a' vezérlése alatt lévő Szakszoniai Királyi sereg minden tagjainak, hogy az ő magokviselejekkel a' hadakozás' elkezdődésétől fogva egész ezen szempillantatig, tökéletesen megelégedett. Köszönetet jelenteti néktek azon iparkodásaitokért és jó akaratokért, mellyel mind eddig való terheket elhordoztatok; 's a' melly ő előtte jövődőre nézve is kezeségül szolgál. *Lindenau* Huszár és *Seidlitz* Ulánus Májoroknak alkalmatosságok volt magokat az alattok lévő tsapatokkal különösen megkülömböztetni. Generális *Klengelnek* meg volt parantsolva, hogy a' Király és *Riesemeuschel* nevű Regimentekkel, és az Ulánus-Regimentnek egy részével, *Kobryn* és *Brescz* felé vegye útját, míg az alatt az ellenség, a' nélkül hogy észre lehetett volna venni, minden erejét erre a' pontra húzta össze. Generálmajor *Klengel* 10 óráig verekedett a' vezérlése alatt lévő 2300 emberekkel a' nyoltzszorta nagyobb erejű ellenség ellen, 's végre is hajtotta volna bizonyal és jó rendel a' maga hátrálását, ha az ármádával való közösülése egy hídnak elégeése által ketté nem szakasztatott volna. Azt hogy a' ti pajtásaitok, mint derék Szakszok úgy vere

kedtek, tudni kell a' katonaságnak. Generális *Regnier* meggyőződve van a' felől, hogy a' seregek minden alkalmatosságon örömmel fognak kapni, hogy kárvallásokért az ellenségen bosszút álhassanak."

„Oberster *Langenau* a' Generálistáb vezére.

A' *Württembergi* udvari újság ilyen vitéz történetét adja elő a' *Lajos Württembergi* Királyi Herceg' 3-dikszámú Vadász Regimentjének: —,

„Ez a' Regiment, mely a' Nápoly Király ármádájának leg elől menő tsoportját teszi, Junius' 30-dikán érte-bé leg előbb az ellenséget, és azolta el nem vesztette annak hátulsó tsoportját a' maga szemel elől. A' közöséges portázásokat kivévén, tsakugyan egész Jul. 5-dikéig nem történt semmi nevezetes dolog közöttök, azonkívül, hogy tőlünk egy ember esett fogásra az Oroszokhoz, mi is egy Kozákokot fogtunk el. Ez nap (Jul. 5-dikén) történt, hogy Regimentünk egy Dragonyos, egy Huszár, és egy Ulánus Regimentból, 's ezer Kozákokból álló, hátuljáró tsapatra találván, ezeket a' sereghez vissza nyomta. Az Orosz sereg egy halmon, minekutáona a' hídát a' háta megett elrontotta volna, hat ágyúknak védelmezések alatt megállapodott. Regimentünk az ellenséges ágyúkat elhalgattatta, a' hídát helyre állította, az ellenséget ismét úzóbe vette, 's egy fertály óra távolságra ismét béerte. Az ellenséges tsapat itt ismét egy hegyre vonta-tel magát, 's a' mi tsapatunknak előnyomulását tsaknem lehetetlené tévén, ismét parantsolatot kapott Regimentünk, hogy az ellenségre ezen halmon reá rohanván,

onnét mozdította le, melyet ez azonnal teljesítvén, olyan sebességgel elűzte az ellenséget, hogy ez, ágyúit is alig menthette meg. Eszébevévén az ellenség, hogy ezen Regimentünk a' tsapatnak több részétől a' nagy sebességben igen eltávozott 's őtet tsak maga kergeti, ismét megállott 's réánk ütött, de most is vissza igazította. Ekkor egy erdő megett próbálta elbomlott sorait ismét rendbe szedni, hogy még egyszer réánk üssön: hanem már ekkor egész brigadánk együtt lévén, Oberster Gróf *Waldburg* oly módon az ellenség' szárnyára tsapott, hogy az már most a' hátrálásnál egyeben nem gondoikozott. Ezen harmadikszori bévágáskor történt, hogy Oberstlieutenánt *Kirchenbergi Hohenlohe Fridrik* igen előre menni bátorkodván, és, noha nem igen terhesen, meg is sebesítetvén, a' hirtelenül megfordult Kozákoktól elfogattatott. Egyéb vesztesége Regimentüünknek 19 megsebesedett és 4 elfogattatott emberekből, és 16 megöletett lovakból állott. Mi az ellenségtől egy Hádnagyot, 31 Dragonyost, és 6 lovat fogtunk el. (Itt azokat számlálja továbbá elő az udvari újság, a' kik a' Regimentnél jól viselték magokat.) Két ember arany, 6 pedig ezüst érdempénzt kapott.

A' Londoni újságok szerint Jul. 3-ikán már udtára adta volt a' *Rigai* Kormányozó a' lakosoknak, hogy Riga városa ostromot fog kiállani; a' Rigai lakosok minden vagyonaikkal oda hagyni készültek a' várost, valamint a' *Li-bau* lakosok tselekedtek, a' kik tsaknem minnyájan oda hagyták lakhelyeket. Az ő elszaladások nagy sebességgel ment véghez. — Ugyan tsak ezen *Londoni* levelek szerint *Barklay de*

Tolly igen hathatós Proklamációt intézett Jul. 1-ső napján az Orosz ármádákhoz. Egy más hirdetésben arról tudósította a' *Rigni* Kormányzó a' lakosokat, hogy az Orosz birodalom és Anglia között való békességes állapot ismét helyre állott, és hogy a' Pruszsiai tenger partokat az Angliai Országglószék bezárt állapotban lenni kihirdette (mely azt teszi, hogy az Anglusok ha valahol a' tengeren valamely hajót, a' melly valami Pruszsus kikötőhelybe evezni szándékszik, előtalálnak, azt azonnal elfogják).

Elegyes Dolgok.

Manheimban Jul. 15-dikén a' maga levegői 30-dik de szerentsétien felevezését tartotta *Bittorf* nevű levegői hajós egy *mongolfierrel*, víz gőz helyett meghevesített levegővel töltött papiros golyóbissal, mellynek hossza 60 lábnyomnyi volt, 's az ő felindulása előtt két, 60 lábnyomnyi magasságú karó között függött. Egy szép po'gár leánka is felevezni szándékozott vele, hanem ezt éppen mikor felevezni akartak volna, a' politzia nagy szerentsére alatt marasztotta. *Bittorf* eszerént csak maga evezett-fel nagy vidámsággal és bátorsággal. Felindulásakor az egyik karónak felső végében lévő szeg, mellyről addig a' golyóbis függött, ennek oldalán egy hasadást ejtett, de a' mellyet *Bittorf* nem vett észre. A' hasadáson azonközben a' levegőnek ereje oly lassan jött-ki, hogy a' golyóbis a' hajóst néhány minúták alatt három annyi magosságra felragadta, mint a' leg magasabb torony *Manheimban*, a' szél pedig őtet éppen a' város' felibe hajtotta. Még ekkor is nyugott bátorsággal köszöntötte *Bit-torf* a' kezében lévő zászlónak tsavargatása

által a' lába alatt lévő földnek lakosait: midőn
 azonközben a' golyóbisban lévő levegőnek emelő
 ereje már igen meggyengülve lévén, éppen a'
 város közepe táján az egész machina esni kezdet
 lefelé, mellyet *Bittorf*, kinek semmi féle esés el-
 len való készüllete nem volt, eszébe vevén, el-
 méjének jelenvalóságát gyaníthatóképpen elvesz-
 tette, 's nem tudni mi történetből, kétségkívül vi-
 gyázatlanlanság miatt a' golyóbis alsó része az esés
 közben meggyulladott, 's ilyen állapotban egy
 ház' tetejére esett. Itt a' kéményhez kapaszkod-
 ván *Bittorf*, talám megparthatta volna életét, ha
 szerentsétlenségből a' lángoló golyóbis éppen rá
 és tsónakjára nem roskadott volna, hogy őtet
 mindenestől fogva össze égesse. Erre nézve
 kéntelen volt a' szegény kétségbe esett ember a'
 kéményt elbotsátani, melly után a' ház' udvarára
 lecsvén félig eléve és össze romolva a' szárlá-
 sára vitetett, a' hol más nap (16 dikban) meg-
 halt. Lehetetlen képzelni, mitsoda érzékenysé-
 get gerjesztett ez a' történet a' közönségben és
 a' *Bittorfal* együtt felevezni akart bator leány-
 kában. E' kétségkívül nem kívánkozik mostan-
 ság ilyen útra menni, vagy leg aláb nem *mon-
 golferben*, hanem az újabb időkben feltalált, ké-
 mény tafotából készült, 's nem illy veszedelmes
 módon töltött golyóbisal. *Bittorf* szegény egy
 ifjú feleséget 's két neveletlen gyermeket hagyott
 maga után, kik közzül a' kisebbik tsak néhány
 hetes, a' nagyobbik pedig az alatt, míg az an-
 nya és az említett leány *Bittorfnak* a' golyóbis
 töltésben segítségül voltak, a' golyóbis körül
 jádzott. Ez igen érzékenyítő szerentsétlenség.
 A' Manhaimi megilletődött lakosok szép gyűlte-
 ményekkel segélik az elmaradott özvegyet és
 árvaikat.

Az Ámerikai egyesült Státusok nem tsak
 hogy kihirdeték Angia ellen a' hadakozást,
 hanem már verekedés is volt köztök a' tenger-
 ren, de nem nagy.